

Un Simca 1200 a la terra de fer pipes

Molta gent coneix José Alconchel per la seva feina de conserge a l'edifici Atlàntida de Figueres, hi va estar 26 anys, però aquí us oferim un relat dels seus inicis, molt lligats al món de la pipa. Alconchel va néixer a Cádiz fa 64 anys. Està casat i jubilat. El cotxe de la seva vida és un impecable Simca 1200 L 3 portes de 1978.

El Retrovisor

Martí Dacosta
FIGUERES

■ Fèia uns mesos que havíem parlat amb José Alconchel, home de parla pausada i de correcte català, però amb un marcat accent andalús que ens va agradar i va fer interessar-nos pels seus orígens. El senyor José va néixer a Alcalá de los Gazules, un poble de Cádiz, que es troba dins el parc natural de los Alcornocales. Allà, de jove, com la majoria de nois va anar a treballar a la fàbrica més gran, la que donava vida al poble: La fàbrica Hermanos Gomez Leon, dedicada a la fabricació de pipes. Allà, als boscos de la zona, extreien les rabasses i en feien escalaborns, els quals, un cop fet un llarg procés, es convertien en pipes de fumar.

Una sobreexplotació continuada dels boscos deguda a l'èxit de les pipes, va deixar l'empresa sense la seva principal matèria primera, així que l'empresa va tancar portes el juliol de 1966.

El senyor José va passar una temporada a Màlaga, treballant en el sector de la construcció, però a la fi de l'estiu un empresari del sector de les pipes de Sarrià de Ter, va anar a buscar tres joves que sapiguessin l'ofici per portar-los a la seva fàbrica. "Los empresarios de este mundo se conocían todos y pasaba un poco como los clubs de fútbol, pactaban y ofertaban por los buenos artesanos", explica.

Després d'una breu estada a la Cellera de Ter, arribaria a Maçanet de Cabrenys l'any 1969, poble on hi passaria la major part de la seva vida. L'empresa Salvatella els donava feina i els pagava l'allotjament i la manutenció en una fonda, concretament a cal Ratero. Actualment, s'ha transformat en un bloc d'apartaments.

Allà hi treballava la seva dona Matilda, ella és nascuda a Tapis. Unes Fires de Santa Creu baixaren junts a Figueres, i d'ençà d'aquell dia ja no se separarien mai més. Junts treballaren a la fàbrica Salvatella com molts matrimonis del poble, les dones feien la part final del procés, el puliment de les pipes i l'acabat del producte. Un greu accident el mes de gener de l'any 1976 donaria un gir a les seves vides. Al no poder continuar exercint el seu ofici d'aserrador de pipes, es traslladarien a Figueres en busca d'un altre

Alconchel amb dos símbols del *desarrollismo*, el Simca i les Viviendas San José. MARTÍ DACOSTA

Són membres del Club Clàssic de Girona i assiteixen a trobades i concentracions per tota la província

camí, encara que actualment tenen al cor i continuen recordant les seves vivències de joventut al poble de Maçanet de Cabrenys.

El cotxe

El 1978 volien canviar el vell Seat 850 de segona mà que tenien per un cotxe més modern. Varen anar a la Renault de Figueres disposats a comprar un R-6. Allà, però, els varen dir que per adquirir un model d'aquest cotxe, havien d'apuntar-se en una llista i esperar força temps. El matrimoni Alconchel estaven engrescats i decidiren anar a visitar algun altre concessionari. Varen anar a Can Oliva. Allà tenien la representació dels Talbot-Simca, darrers models fabricats per Barreiros -recordem que més tard ho controlaria Chrysler Espanya i, finalment serien absorbides per l'empresa PSA Peugeot.

Àngel Oliva els hi va fer molts bons tractes, i el 18 de març del mateix any, els Alconchel estrenaren el Simca 1200L, 3 portes. Els hi va costar 350.000 pessetes de l'època. Un cotxe que s'ancipava amb el seu

disseny a l'exitosa categoria de cotxes compactes amb motor transversal i tracció davantera.

En aquests 32 anys que fa que el tenen han fet nombroses sortides amb ell. Varias vegades anaren de vacances a Cadis a veure els pares, hi varen anar alguns cops per carretera però, les darreres vegades, la fórmula utilitzada era molt més còmoda i relaxada: el matrimoni pujava al cotxe al tren en unes plataformes especials i ells viatjaven en un vagó llitera com la resta de passatgers. A l'arribada a Cadis, ells estaven descansats i tenien el seu Simca a la seva disposició.

Fa no massa temps, el senyor José va anar a demanar informació dels horaris i preus d'aquests serveis a la Renfe i l'empleat de l'estació li va contestar que ja començava a estar una mica desfachat ja que aquest servei estava en desús feia bastant de temps. El negoci de les empreses de lloguer de vehicles amb uns preus molt competitius varen acabar amb aquest sistema de viatjar pel nostre país. Quan el Simca 1200 ja va ser més vell, el varen destinar per anar al bosc i fer algunes sortides i a la muntanya.

El senyor José és afeccionat a la caçera del senglar i ens va assegurar que el Simca li va anar molt bé per anar per aquests camins dels pobles. "És com un petit tot terreny" ens confessava. L'element clau era l'alçada de la carrosseria, al ser més alt que la majoria de

"El Simca no porta molt de gasto, és molt fiable, però cal dedicar-li una mica de temps" diu Alconchel

turismes, passava per tot arreu amb una certa facilitat.

"Li tenim molt de carinyo, quan varem decidir vendre'l, no ens en donaven res i varem decidir de guardar-lo", afirmen els Alconchel, tots dos alhora.

"Tú, Alconchel, no te cambiarás nunca el coche", "¿dónde vas con este trasto...?", són frases que es va haver de sentir moltes vegades el nostre entrevistat. José Alconchel, fent palès el seu caràcter discret i tranquil ens va dir una dita que li agradava molt: "Mira, había un señor que tenía un caballo, el animal era viejo y cuanto más lo maldecían, más el pelo le brillaba". Val a dir que en el moment de fer la sessió de fotos, els vianants es miraven molt més el Simca que la majoria de cotxes corrents que circulaven pel carrer.

"El Simca no porta molt de gasto, és molt fiable, però cal dedicar-li una mica de temps" diu Alconchel. A l'interior del vehicle hi ha dos detalls que no passen desapercebuts, uns coixins amb unes pipes i una foto al tablier d'un gat negre. El matrimoni, que no té fills, va trobar en aquest animal molta companyia i durant uns anys va ser un membre més de la família.

Club Clàssic Girona

Actualment, el senyor José va comprar un altre vehicle per al seu ús diari, però ell i la Matilda gaudeixen d'aquest Simca com a vehicle clàssic. Són membres del Club Clàssic de Girona i assiteixen a trobades i concentracions per tota la província. "Ens trobem amb gent molt maca, se sol fer una visita cultural i sempre s'acaba amb un bon dinar, ens ho passem molt bé". El juliol del 2009, el matrimoni va organitzar una trobada del club -aplegaren prop de 50 cotxes- amb motiu de la festa de Maçanet de Cabrenys.

Galeria d'imatges a www.elretrovisor.info

La fàbrica de Maçanet de Cabrenys

MAÇANET DE CABRENYS | M. D.

■ *Ceci n'est pas une pipe*, pintava l'artista surrealista René Magritte en aquest cèlebre quadre el 1920, però quelcom ben diferent succeïa al poble de Maçanet de Cabrenys. L'abundància de bruc als seus boscos, i la seva proximitat amb França va fer de Maçanet de Cabrenys un indret ideal per que la família de l'empresari Enric Moulinés optés per instal·lar-s'hi. Allà, aquesta nissaga d'empresaris francesos, muntarien una factoria per serrar escalaborns de bruc, i fabricar pipes fa més de cent vint anys.

L'empresa va patir interrupcions, però varen anar resistint i durant molts anys l'empresa Moulines-Salvatella va ser molt dinàmica i puntera en aquest món de la pipa. Era l'única de tot l'estat que feia tot el procés d'elaboració de principi a fi, i capaç de vendre i portar el nom del poble arreu de món.

També en moments com l'actual, després de les nevades que han afectat la nostra comarca, i els talls de llum que ens han transportat a situacions propies del passat, us podem recordar que gràcies a l'empenta del senyor Enric Moulinés i els seus contactes a Ma-

Ceci n'est pas une pipe (1920). RENÉ MAGRITTE

drid va aconseguir agilitzar el procés de l'electrificació de la vila de Maçanet, la instal·lació de la primera estació automàtica telefònica de la comarca, o l'asfaltatge de la car-

retera fins al pont de Capmany, uns veritables avenços per l'època.

Les campanyes antitabac i les importacions de pipes de països amb costos laborals més baixos varen fer tancar l'empresa el 2002. Malgrat tot, encara no està tot perdut actualment podem trobar al poble, el taller de Segimon Baulenas, un mestre artesà que amb la seva experiència de més de 30 anys a l'empresa Salvatella, construeix pipes artesanalment. Amb la marca Sigmund, Segimon comercialitza per internet les seves pipes a qualsevol destí on li ho demanin. Si us interessa el tema podeu llegir el número 1 de la revista *Alberes* on Pere Roura li dedica un article molt interessant.